

Bielinek kapustnik (*Pieris brassicae* Linnaeus, 1758)

1. Systematyka

Rząd - motyle (*Lepidoptera*)

Rodzina - bielinkowate (*Pieridae*)

2. Biologia i opis gatunku

Gatunek ten w ciągu roku występuje w dwóch pokoleniach. Pierwsze rozwija się na chwastach, drugie zwane pokoleniem letnim na warzywach kapustnych w tym na kapuście głowiastej. Lot motyli pokolenia letniego trwa w lipcu i sierpniu. W tym okresie samice składają na spodniej stronie liści kapusty jaja w złożach po 15 do 200 sztuk w jednym. Płodność samicy sięga do 600 jaj. Po 7 dniach od złożenia jaj wylęgają się gąsienice. Rozwój gąsienic trwa od 15 do 30 dni. Po osiągnięciu dojrzałości gąsienice opuszczają rośliny w poszukiwaniu miejsca na przepoczwarczenie się i zimowanie. Poczwarki zimują przytwierdzone nitką przędzy do płotów, gałęzi krzewów i drzew, ścian budynków itp. znajdujących się w bliskim sąsiedztwie plantacji.

Morfologia. Osobnikiem dorosłym jest duży kremowo biały motyl o rozpiętości skrzydeł 50 do 60 mm. Naroża pierwszej pary skrzydeł mają czarne lub brunatne zabarwienie. Samice ponadto na pierwszej parze skrzydeł mają po parze owalnych czarnych plamek. U samców plamki te nie występują. Druga para skrzydeł u obu płci jest jednakowa, biała z parą czarnych małych plamek w górnej części. Jajo, żeberkowane długości 1,2 mm bezpośrednio po złożeniu jest kremowe, w miarę rozwoju przebarwia się poprzez kolor żółty aż do pomarańczowego. Gąsienica żółtozielona z czarną głową z czarnymi różnej wielkości plamkami oraz trzema żółtymi pasami rozmieszczonymi po bokach i na grzbiecie dorasta do 45 mm. Powierzchnia ciała gąsienicy pokryta jest różnej wielkości szczecinkami. Poczwarka okryta, długości około 25 mm, zielonoszara, podłużna z czarnymi kropkami

3. Opis uszkodzeń rośliny

Gąsienice młode (pierwsze i drugie stadium rozwojowe) żerują gromadnie, początkowo zeskrobują blaszkę liściową następnie wygryzają w niej różnej wielkości dziury. Gąsienice starsze rozchodzą się szkieletując liście lub powodując gołozery.

Bielinek kapustnik – gąsienice

Bielinek kapustnik – gołozery liści

Bielinek kapustnik – złożę jaj

4. Metody wykonywania obserwacji

Od połowy lipca należy prowadzić lustracje plantacji kapusty i po znalezieniu roślin ze złożami jaj odczekać 7 dni i przeprowadzić ponownie lustracje roślin w celu stwierdzenia wylęgających się gąsienic. Ponieważ od kilku lat gatunek ten występuje w bardzo małej liczebności, głównie z uwagi na dużą naturalną śmiertelność wylęgających się z jaj gąsienic przed podjęciem ostatecznej decyzji o wykonaniu zabiegu należy po paru dniach ocenić jak wylęgające się gąsienice rozwijają się na roślinie.

5. Próg zagrożenia i terminy zabiegów

Progiem zagrożenia są 3-4 złoża jaj lub 10 gąsienic na 10 roślinach. Może on wystąpić we wszystkich fazach rozwojowych kapusty. Po stwierdzeniu progu zagrożenia i uzupełnieniu go obserwacjami poczynionymi odnośnie rozwoju gąsienic należy wykonać opryskiwanie roślin jednym ze środków zalecanych do tego celu.

6. Ocena szkodliwości

Ocenę szkodliwości przeprowadza się w okresie zbioru. Z pola do 2 ha wybiera się losowo 400 roślin rozmieszczonych po 25 szt. w 8 punktach na całej powierzchni pola i dokonuje oceny stopnia ich uszkodzenia przez bielinka kapustnika. Podczas oceny należy zwrócić uwagę na gołożery i duże wygryzione dziury na liściach zewnętrznych.

Ocena stopnia uszkodzenia

- słaby: do 5% uszkodzonych i zniszczonych główek;
- średni: do 10% uszkodzonych i zniszczonych główek;
- silny: powyżej 10% uszkodzonych główek.